På Venstres landsmøde i Aarhus i 1958 blev der vedtaget en udtalelse, hvor landsmødet udtrykte ønske om, at der blev optaget realitetsforhandlinger med Fællesmarkedslandene. Siden da har landsmøde efter landsmøde bekræftet Venstres klare holdning over for Danmarks deltagelse i et udvidet europæisk samarbejde. Venstre høstede kritik for sin markedspolitik, også af partier, der efterhånden indså nødvendigheden af, at Danmark kom med i EF. Det er også muligt at Venstre satte noget til på grund af mistænkeliggørelsen af Venstres markedspolitik, men Venstre holdt fast ved sit standpunkt. Fjorten år skulle der gå, før Venstres ønske blev opfyldt. Gennem de mange år har tusinder af Venstres folk gjort et energisk arbejde for at oplyse om nødvendigheden af, at Danmark kom med i de europæiske fællesskaber. Ikke mindst i de seneste måneder er der gjort en meget stor indsats. Intet parti kunne føle sig mere forpligtet til at lægge kræfterne i for at sikre et dansk ja, og jeg kan forsikre om, at det blev gjort. Næppe noget parti har gjort et større arbejde under EF- kampagnen end Venstre, men heller ingen var som sagt nærmere til det.

Også på den baggrund var afstemningsresultatet glædeligt, og jeg synes nok, at vi har lov til i særlig grad at betegne det som en sejr for de synspunkter, som Venstre har virket for gennem de 14 år.

En udfordring og en chance

Danmarks Ja til Europa betyder ikke, at Danmarks problemer nu er løst og at vi blot ved at flyde stille med strømmen når til de paradisiske kyster. Det har vi nu heller ikke prøvet at bilde nogen ind. Vort ja er på en gang en vældig udfordring og en vældig chance. Vi får i et samarbejde med frie europæiske folk en mulighed for at skabe økonomiske frem

skridt til gavn for alle og til sikring af vor sociale standard,. Vi er med i et omfattende fællesskab, hvis mål er afspænding og fred. Vi kan i samarbejde med de europæiske lande løse en række store problemer, som det enkelte land ikke kan løse. Jeg kan blot nævne forureningsproblemet.

Vi er med i det dynamiske europæiske fællesskab, hvor udviklingen sker.

Vi er ikke sat udenfor.

Samarbejde

EF-sagen har betydet så meget politisk for Venstre, at jeg har fundet det helt naturligt, at jeg ved åbningen af vort landsmøde gav udtryk for glæde over

afstemningsresultatet.
Men jeg vil gerne føje til, at vi ikke skal hovere. Vi har fået et meget klart afstemningsresultat, men det ændrer intet ved den kendsgerning, at en trediedel af de vælgere, der stemte, ikke ønskede Danmark med i EF. Selv om vi har været uenige med dem, må vi respektere deres standpunkt, ligesom vi må tro, at de vil respektere det standpunkt, som 2/3 af Danmarks vælgere gav udtryk for.
EF-sagen er nu afgjort. Vi har på god demokratisk vis delt os efter anskuelser uanset partitilhørsforhold i månederne op til afstemningen. Efter at afgørelsen er truffet, bør vi også på god demokratisk vis række hånden ud til samarbejde. Det vil tjene alle parter bedst.
Folketingsvalget
Siden vi sidst holdt landsmøde har der været kaldt på vælgerne to gange. Den ene gang var ved afstemningen om EF. Den anden var ved valget i september sidste år. Folketingsvalget blev en skuffelse for regeringens partier. Der havde været en rimelig grund til, at vælgerne havde ønsket VKR-regeringens fortsættelse. Når det ikke skete, skyldtes det ikke mindst, a.t mange ikke- socialistiske vælgere ville straffe deres parti, fordi det ikke havde ført en tilstrækkelig fast politik. Derved sikrede de et socialistisk flertal! I dag har vi en socialdemokratisk regering båret oppe af SF'ere og en grønlænder. Jeg kritiserer ikke hverken SF'erne eller grønlænderen for, at de ønsker at støtte en socialdemokratisk regering. Det er de i deres gode ret til. På et yderst spinkelt flertal skal den nye statsminister nu prøve at klare opgaverne. Vi kan kun ønske ham lykke til. Venstres holdning til regeringen er ganske klar. Vi erkender, at der er et socialistisk flertal i folketinget. Ønsker regeringen at bygge sin politik på dette flertal, er der ikke meget at rafle om. Venstre er da nødt til at markere sin stilling som opposition. Venstre vil ikke et samarbejde for samarbejdets skyld. Regeringen skal ikke vente, at vi går med i et samarbejde, der reelt betyder, at vi skal tilslutte os regeringens synspunkter. Men hvis regeringen ønsker at tage rimeligt hensyn til vore synspunkter, er Venstre nu som altid klar til at prøve samarbejdets muligheder.
Der er så mange, der taler om, at nu skal vi have valg. Det så Venstre naturligvis gerne, men det ligger ikke i Venstres magt at fremkalde et valg i den nuværende situation. Derfor vil vi hellere bruge tiden på at tale om opgaverne, der skal løses. Det er det, vi vil gøre på Christiansborg, det er det, vi vil gøre på dette landsmøde.

VKR - alternativet

Det var en regering og tre partier, der gik til valg for godt et år siden Det VKR-begreb, som Venstre gennem år har arbejdet for at skabe, blev skabt af den tidligere regering. Men samtidig stod det helt klart, at

det var tre selvstændige partier, der gik til valg.

Et samarbejde som VKR-samarbejdet stiller store krav til de enkelte partier og til partiernes politikere. Også krav om selvdiciplin. Hvis V og K og R vil gøre det liberale Danmark en tjeneste, bør de klart fastholde VKR-alternativet, og det tror jeg, de fortsat vil gøre. For Venstre er der ingen tvivl. Vi havde op gennem tredserne to store politiske mål: et dansk medlemskab af EF og dannelsen af en VKR-regering. Begge dele blev nået. For VKR-regeringen kom der desværre en midlertidig afbrydelse ved valget sidste år. Hvis vi bærer os fornuftigt ad, vil det næste valg give os en ny VKR-regering. Venstre vil i hvert fald arbejde for det. Jeg tror, at også K og R ser en VKR-regering som det eneste - og det helt naturlige - alternativ til den nuværende politiske tilstand.

Selv om det er Socialdemokratiet, der har regeringsmagten er Socialdemokratiet i dag et parti i store vanskeligheder. De værste er måske ikke dem man møder på regeringsplan, men dem, partiet møder på de danske arbejdspladser. Socialdemokratiet har ikke længere det hold på de danske arbejdspladser, som partiet traditionelt har haft i årtier.

På denne baggrund skal man også se valget af partiets nye leder - og på den baggrund skal man utvivlsomt også betragte regeringens politik.

Venstre

For oppositionen er det afgørende at fastholde regeringsalternativet og samtidig at gøre dagens politiske gerning.

Selv om VKR-partierne har arbejdet sammen gennem en regeringsperiode, er de tre partier stadig sig selv. Venstre er ikke mindre Venstre end før valget i 1968. Det vil vi vise ved dette landsmøde, det vil vi vise i folketingssalen. Vi vil føre vore synspunkter frem, så vælgerne ved, hvad Venstre står for. Vi vil skabe et konstruktivt modstykke til den nuværende regerings politik. Vi vil være os selv også i den kommende tid. Men samtidig skal vælgerne ikke være i tvivl om, at Venstre holder sig væk fra politiske placeringskunster, der kun kan skabe forvirring og virke skadelig. Venstre sigter på at fastholde den liberale regeringsmulighed. Vi tror, den sikres bedst

gennem et styrket Venstre, og det vil vi søge at skabe baggrunden for.

Velkomst

Med disse ord byder jeg velkommen til de 1100 delegerede og gæster, der er kommet for at overvære Venstres landsmøde 1972. Jeg byder velkommen til Venstres folketingsgruppe, til Venstres kandidater, til Venstres redaktører, til en række af Venstres borgmestre, til repræsentanter for Danmarks liberale arbejderbevægelse, til Venstres tjenestemands- og funktionærudvalg, til Venstres Ungdoms landsstyrelse, til udvalgsmedlemmer, til særligt indbudte gæster og til pressen. Sidst men ikke mindst byder jeg de delegerede velkommen til landsmødet.

Repræsentanterne fra Sverige

Vi har denne gang ingen gæster fra vort færøiske broderparti, Sambandspartiet. Det skyldes, at Sambandspartiet selv har landsmøde i dag og i morgen.

Derimod har vi blandt os et par repræsentanter for Folkpartiet i Sverige.

Det er den officielle repræsentant David Wirmark, der gennem mange år har haft en nær tilknytning til Venstres Ungdom og til politikere, der senere kom til at sidde i Venstres folketingsgruppe. Den anden er vor gamle bekendt Gunnar Persson fra Skåne, formanden for foreningen Venstres venner i Sverige. Han deltager i dag i det 15. landsmøde i Venstre.

Vi byder begge hjerteligt velkomne til vort landsmøde.

Mindeord

Tiden siden vort sidste landsmøde har på et enkelt område været en ond tid for Venstre.

Nogle af Venstres bedste folk er gået bort. Inden jeg beder forsamlingen rejse sig og udtale et Æret være deres minde har jeg et par ord, jeg gerne vil sige.

Normalt plejer vi ikke at udtale særlige mindeord om dem, der er faldet bort i årets løb. Denne gang må vi fravige denne regel, fordi vi har mistet tre af de mest fremtrædende af Venstres politikere.

Umiddelbart før valget sidste år døde Venstres Landsorganisations næstformand Fr. Heick. Heick står som indbegrebet af den solide, trofaste Venstre-mand. Han var jydsk med jydens bedste egenskaber.

Hans kærlighed til Venstre prægede al hans færd. Han ejede et roligt overblik og en sund dømmekraft. Man var tryg ved resultatet, når Heick var med til at træffe en beslutning. Han var værd at have som ven og rådgiver.

I november måned sidste år døde Axel Kristensen, sjællænderen, gartnerdrengen, ingeniøren, politikeren. Hvad Axel Kristensen betød for Venstre kan ikke gøres op. Om nogen havde ildhu var det ham.
Han talte med begejstring om liberalismen, han skrev, han agiterede. Axel Kristensen har en meget stor del af æren for, at Venstre blev akcepteret i byerne.
Axel Kristensen var stor som erhvervsmand og politiker, men størst var han som menneske. Hans hjerte brændte for dem, der led nød. Titusinder er de mennesker, han har hjulpet.
For ganske kort tid siden døde Venstres formand gennem 15 år, den fynske Erik Eriksen. Erik Eriksen var en af de politikere, der kom til at skrive Danmarkshistorie. Det lykkedes ham under betydelige vanskeligheder, ikke mindst inden for hans eget parti, at gennemføre
grundloven af 1953. Men hans indsats var langt mere omfattende.
Erik Eriksen var en fremsynet politiker, der fik stor indflydelse på Venstre. Han så klart, hvor afgørende vigtigt det var, at Venstre blev et bredt folkeparti.
Også en række andre af Venstres gode folk døde i årets løb. Jeg kan nævne tidl. fiskeriminister Knud Råe, proprietær Edmund Kamper, Nakskov-kredsen, Henry Clausen, Maribo-kredsen, amtsrådsmedlem Peter Eriksen, Odsherred-kredsen, tidl. folketingsmedlem Ejnar Kristensen, Give-kredsen, redaktør Chr. Christensen, Grindsted, amtsrådsmedlem, borgmester Holger Mikkelsen, Års, tidl. formand for Venstre i Sønderjylland N. C. Spånnet, folketingsmand Per Møller, tidl. højskoleforstander Hans Rosendahl, borgmester Knud Larsen, Assens, formanden for Venstres kvinder i Nordjylland Gerda Rye, Randers, og tidligere folketingsmand Kr. Juul.
Hver især af de nævnte - og mange, jeg ikke har nævnt - øvede en særlig indsats for Venstre. Jeg beder om, at vi samles i et Æret være deres minde.
Valg af dirigenter
Posterne som dirigenter ved Venstres landsmøde er vigtige, og ikke mindst når vi som i år må vente mange afstemninger. Jeg vil derfor foreslå forsamlingen, at vi vælger et par myndige dirigenter, nemlig Nathalie Lind og Kr. Damsgård. Til glæde for værts-øen Fyn, skal jeg nævne, at de begge er en slags fynboer. Forskellen er kun, at Nathalie Lind er flyttet fra Fyn og Kr. Damsgård er flyttet til Fyn.
Inden jeg giver Damsgård ordet, foreslår jeg, at vi holder en lille pause. Åbningen af landsmødet har været åben for pressen, mens resten af formiddagens forhandlinger

ikke er det.